

13.05.1983

POLSKI AUTOKEFALICZNY KOŚCIÓŁ PRAWOSŁAWNY

Nazwa „prawosławie” jest dosłownym słowiańskim tłumaczeniem greckiej nazwy „orthodoksiia”, co oznacza właściwe wychwalanie i poprawne oddawanie Bogu czci religijnej.

Zdaniem części historyków, chrześcijaństwo wschodnie w Polsce jest starsze niż katolicyzm. Zmierzało ono na nasze ziemie z dwóch kierunków. W 863 r. na zaproszenie księcia **Roścysława** na Morawy przybyli z Konstantynopola bracia **Cyryl i Metody**. Drugi rzut prawosławia dotarł z Kijowa. Początek chrześcijaństwa na Rusi Kijowskiej datuje się oficjalnie od 968 roku. Z czasem powstał tam pełny ustrój hierarchiczny ze stolicą w Kijowie.

Znamienna w skutki była dla prawosławia polskiego Unia Brzeska z 1596 roku. Wtedy to biskupi **Pociej** i **Terlecki**, w imieniu metropolity **Rogozy**, udali się do Rzymu i poprosili o przyjęcie prawosławia pod władzę papieską. Na pamiątkę tego wydarzenia wybito w Rzymie medal „Rutenis receptis”

Po kilku latach od podpisania unii zaczęto stopniowo likwidować obrządek wschodni i to uderzyło wprost w wiernych. W ten sposób

ukształtowały się dwa odłamy chrześcijaństwa na ziemiach polskich: **unicy** i **dyzunicy**. Tych pierwszych nazywa się **grekokatolikami**. **Wierni zrzeszeni w Polskim Autokefalicznym Kościele Prawosławnym - to dyzunicy**. Autokefalię Polski Kościół Prawosławny uzyskał od Patriarchatu Konstantynopolskiego tomosem z 1924 r. **Autokefalia oznaczają, że Kościół jest niezależny pod względem administracyjnym, kultowym, ustalania obrządków nabożeństw przygotowywania świętego krzyżma, czyli olejów świętych, a także ogłaszania swoich świętych**. Każdy Kościół prawosławny jest równy wśród równoprawnionych.

W religii prawosławnej duże znaczenie mają ikony. Najbardziej czczonymi ikonami przez prawosławnych są: **ikona Paczejevska, Włodzimierska i ikony Atoskie**. Bardzo rozpowszechniony w prawosławiu jest kult Matki Boskiej a w spisie ikon cudownych znajduje się także obraz Matki Boskiej Częstochowskiej (ten obraz pochodzi bowiem ze wschodu). Zaraz po chrzcie w Kościele, od razu

odbywa się bierzmowanie. Spowiedź jest indywidualna. Komunia pod dwiema postaciami dla wszystkich, polega na spożyciu Ciała i Krwi Pana Jezusa pod postacią chleba i wina. Biskup prawosławny, wyświęcając żonatego, bo w Kościele nie obowiązuje celibat, mniej ryzykuje, bo zna morale kandydata, jego żony i rodziny. W przypadku śmierci żony, duchowny prawosławny nie może drugi raz się ożenić. Kandydat na księdza może wybrać drogę zakonną i wtedy żyje w celibacie. Prawosławni uznają Pismo Święte i tradycję jako źródło swojej wiary. Uznają siedem pierwszych soborów powszechnych oraz pisma wschodnich i zachodnich ojców kościoła. Wierzą, że jest jeden Bóg w Trójcy Świętej: Ojciec i Syn i Duch Święty. **Istotą życia religijnego prawosławia jest bardzo bogata Święta Liturgia czyli Msza Sw.** tworzą ją: przygotowanie darów ofiarnych (Proskomidia), liturgia katechumenów i liturgia wiernych.

Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny tworzą parafie, dekanaty i diecezje. **Najwyższą władzą Kościoła jest Sobór Krajowy i Synod Biskupów**. Metropolita pra-

wosławny noszący tytuł „Wielce Błogosławiony Prawosławny Metropolita Warszawski i całej Polski” stoi na czele Synodu Biskupów, a wybierany jest na Soborze Elekcyjnym.

W Polsce działa pięć diecezji, 23 dekanaty i 225 parafii. Wiernych jest ponad milion. Losy wyznawców prawosławia z Tarnowa ściśle wiążą się z Krakowem, a szczególnie z parafią pod Wezwaniem Zaśnięcia Matki Bożej, będącej siedzibą dekanatu. mimo tego, że Tarnów należy do diecezji Przemysko-Nowosądeckiej.

Jeszcze na początku lat siedemdziesiątych w Tarnowie istniała parafia Kościoła Prawosławnego, a nabożeństwa odbywały się w Kościele Polskokatolickim przy ulicy Bernardyńskiej. Jak poinformował mnie ks. kanonik **Maksymiuk** z Krakowa, aktualnie wierni z województwa tarnowskiego na nabożeństwa wyjeżdżają do Krakowa, Kielc i Nowego Sącza. Wiadomym jest, że w naszym województwie, zwłaszcza w okolicach Brzostka, Bochni i Dębicy, zamieszkuje około 25 osób należących do tego Kościoła.

Tadeusz Mędelowski